

Συντάχθηκε από τον/την Μάνος Στεφανάκης
Πέμπτη, 11 Νοέμβριος 2010 06:50

Με την ευκαιρία της σημερινής σχόλης του Αγίου Μηνά, που κρατά το σχολείο μας κλειστό σκέφτηκα να χαλάσω τη δική μου και τη δική σας σχόλη, αγαπητοί αναγνώστες. Αργία, άλλωστε μήτηρ πάσης κακίας που θα έλεγαν και οι αρχαίοι ημών πρόγονοι. Τα όσα ακολουθούν πάντως, δέστε τα σκουλαρίκι, γιατί, αν και κατ' αρχάς παράδοξα είναι πέρα για πέρα αληθινά. Έχουμε και λέμε λοιπόν: Η λέξη **σχολή** της αρχαίας ελληνικής γλώσσας είναι ίσως από τις πιο πολυταξιδεμένες στο παγκόσμιο λεξιλόγιο και τις πιο πολύπαθες ως προς τις σημασιολογικές μεταπτώσεις των παράγωγων λέξεων που κληροδότησε στη γλώσσα μας, λέξεων οι οποίες με το χρόνο έχασαν την ετυμολογική τους διαφάνεια.

Στα αρχαία ελληνικά η λέξη **σχολή** σήμαινε αρχικά την ανάπτυση, την απραξία, την αργία, τον ελεύθερο χρόνο. Όταν ο αρχαίος Έλληνας έλεγε " **σχολήν άγω**"

" ή "

σχολήν τίθημι

" εννοούσε ότι καθόταν αραχτός και άπραγος. Σχολή δηλαδή ήταν η (ευλογημένη) εκείνη κατάσταση, στην οποία ο άνθρωπος απολαμβάνει άπραγος τον ελεύθερο χρόνο του, χρόνο που δεν αναλώνεται στην παραγωγή έργου ή τις αναγκαιότητες του βιοπορισμού.

Έτσι η

ασχολία

(με το στερητικό α ως πρώτο συνθετικό), μια λέξη με κοινή σημασία στην αρχαία και τη νέα ελληνική, είναι το αντίθετο της σχόλης. Δηλώνει τη μετάβασή μας από την κατάσταση της αργίας στην εμπλοκή μας με κάτι το οποίο έχει πρακτικό και μετρήσιμο αντίκρισμα. Η αρχαία σημασία της σχόλης πάντως επιβιώνει και σήμερα, στη λέξη

σχόλη

ή

σκόλη

(

ο αναβιβασμός του τόνου για να αποφευχθεί η σύγχυση της

σχόλης

με τη

σχολή

που σήμερα δηλώνει κάτι άλλο), αλλά και στο ρήμα

σχολώ

ή

σχολνώ

που χρησιμοποιούμε στο σχολείο ή στη δουλειά. Άλλο θέμα τώρα, αν σήμερα τελειώνοντας με τα παραπάνω διαθέτουμε την πολυπόθητη πολυτέλεια της αργίας, κατάσταση εντελώς απαραίτητη για την ψυχική και πνευματική μας υγεία.

Από τη σχόλη στο σχολείο ή αν προτιμάτε στο.... σκουλαρίκι. Ετυμολογικές προσεγγίσεις με αφορ

Συντάχθηκε από τον/την Μάνος Στεφανάκης
Πέμπτη, 11 Νοέμβριος 2010 06:50

